

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2009 m. balandžio 1 d. Nr. T1-32
Pasvalys

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 6 straipsnio 26 punktu, 18 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. 80-3215) 10 straipsnio 1 dalies 9 punktu, Pasvalio rajono savivaldybės taryba nusprendžia:

1. Patvirtinti Pasvalio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisykles (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 25 d. sprendimą Nr. T1-84 „Dėl Pasvalio rajono želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos ir priežiūros taisyklių tvirtinimo“.

Savivaldybės mero pavaduotojas,
pavaduojantis savivaldybės merą

Povilas Balčiūnas

PATVIRTINTA

Pasvalio rajono savivaldybės tarybos
2009 m. balandžio 1 d. sprendimu
Nr. T1-32

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pasvalio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje ne miškų ūkio paskirties žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo reikalavimus, kurių turi laikytis žemės savininkai ir naudotojai, fiziniai ir juridiniai asmenys įstatymų nustatyta tvarka priskirtose ir bendrojo naudojimo teritorijose vykdančios tvarkymo, priežiūros, statybos ar remonto darbus.

2. Šios Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3215), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“, aplinkos ministro 2008-01-31 įsakymu Nr. D1-87 „Dėl Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 17-611), 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-716 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi želdiniai, augantys privačioje žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 2-76), 2007-12-14 įsakymu Nr. D1-673 „Dėl Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 135-5503), 2008-01-29 įsakymu Nr. D1-62 „Dėl Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 15-533), 2007-12-14 įsakymu Nr. D1-675 „Dėl Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 135-5505), 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 2-77), 2008-01-18 įsakymu Nr. D1-45 „Dėl Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 10-356), Statybos ir urbanistikos ministerijos 1993-12-15 įsakymu Nr. 214 „Dėl Želdinių apsaugos, vykdančios statybos darbus, taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1993, Nr. 72-1368).

3. Taisyklės yra privalomos visiems Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esantiems želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams, želdynus ir želdinius prižiūrinčioms įmonėms, fiziniams ir juridiniams asmenims.

4. Privačioje žemės valdoje esančius želdinius, kurie teisės aktais nėra priskirti saugotiniams, savininkai ir valdytojai tvarko savo nuožiūra.

5. Želdinius, kurie teisės aktais nėra priskirti saugotiniams ir yra miestų, miestelių ir kaimų bendrojo naudojimo teritorijose, tvarko Pasvalio rajono savivaldybės seniūnijos.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Taisyklėse vartojamos šios sąvokos:

6.1. **atskirasis želdynas** – želdynas, esantis tik jam skirtame žemės sklype;

6.2. **krūmas** – augalas su keliais ar keliolika maždaug vienodo storumo sumedėjusiais, beveik nuo pat žemės besišakančiais stiebais;

6.3. **medis** – sumedėjęs augalas, dažniausiai su vienu pagrindiniu stiebu ir laja;

6.4. **parkas** – ne mažesnis kaip 1 hektaro žmogaus sukurtas ar jo pertvarkytas želdynas, kuriame yra meniškai sukomponuotų želdinių, mažųjų kraštovaizdžio architektūros ir (ar)

inžinerinių statinių, skirtas poilsio, mokslo, kultūros reikmėms arba pramogoms ir aplinkos kokybei gerinti;

6.5. **priklausomasis želdynas** – želdynas, esantis kito objekto žemės sklype;

6.6. **saugotini želdiniai** – medžiai ir krūmai, augantys ne miško žemėje, prie saugotinių priskirti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos teikimu (Taisyklėse aprašyti IV skyriuje);

6.7. **skveras** – ne mažesnis kaip 0,05 hektaro trumpalaikiam poilsiui skirtas želdynas su vyraujančiomis atviromis erdvėmis, gerinantis miesto, miestelio ir kaimo estetinę ir ekologinę būklę;

6.8. **želdynas** – ne mažesnis kaip 0,05 hektaro želdinių žemės sklypas, kuriame gali būti mažųjų kraštovaizdžio architektūros, inžinerinių ir laikinų statinių;

6.9. **želdiniai** – žmogaus pasėti ar pasodinti medžiai (tarp jų ir pasodinti pavieniai ar natūraliai išaugę), krūmai, krūmokšniai, puskrūmiai, lianos ir žoliniai augalai;

6.10. **želdinių būklės ekspertizė** – želdinių ekologinės ir estetinės būklės tyrimas ir vertinimas;

6.11. **želdyno naikinimas** – veikimas arba neveikimas, dėl kurių blogėja želdyno būklė, mažėja jo teigiamas poveikis aplinkai ir visuomenės galimybės naudotis juo viešųjų interesų reikmėms;

6.12. **želdyno pertvarkymas** – želdyno planinės erdvinės struktūros keitimas šalinant ne mažiau kaip 20 procentų medžių, krūmų ar žolinių augalų ir sodinant naujus;

6.13. **želdyno tvarkymas** – želdyno augalijos, mažosios kraštovaizdžio architektūros ir inžinerinių statinių reikiamos būklės palaikymas ar atkūrimas vadovaujantis želdyno tvarkymo projektu;

6.14. **želdinių tvarkytojai** – fiziniai ir juridiniai asmenys, prižiūrintys ir tvarkantys teisės aktų nustatyta tvarka jiems priskirtas teritorijas, arba fiziniai ir juridiniai asmenys, želdinius tvarkantys pagal sutartis;

6.15. **želdynų ir želdinių savininkas** – valstybė, savivaldybė, fizinis ar juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigusios įmonės filialas, taip pat užsienio valstybėje įsteigta organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, tačiau turinti civilinę teisumą pagal tos valstybės įstatymus (toliau – fizinis ir juridinis asmuo), įstatymų nustatyta tvarka įgiję nuosavybės teisę į žemę, kurioje yra želdynų, želdinių, arba tik į želdinius;

6.16. **želdynų ir želdinių valdytojas** – želdynų ir želdinių savininkas ar savivaldybė, valstybės įmonė ar organizacija, patikėjimo teise valdantys įstatymų nustatyta tvarka jiems Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais perduotą valstybinėms funkcijoms įgyvendinti valstybinę žemę, kurioje yra želdynų ir želdinių, ar kitas fizinis ar juridinis asmuo, teisėtai įgijęs privačios žemės valdymo teisę ar žemę naudojantis įstatymų, administracinių aktų, teismo sprendimo, sandorių ar kitu pagrindu, arba turintis tik želdynų ir želdinių valdymo teisę;

7. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Želdynų įstatyme (Žin., 2007, Nr. 80-3215) vartojamas sąvokas.

III. ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS IR TVARKYMO PRINCIPAI

8. Pasvalio rajono savivaldybės želdynai ir želdiniai turi gerinti aplinkos kokybę, tenkinti visuomenės sveikos gyvensenos ir rekreacijos poreikius, nekelti pavojaus žmonėms, pastatams, saugiam eismui gatvėse.

9. Želdynus ir želdinius būtina išsaugoti kaip estetiškai, ekologiškai, istoriškai ir kultūrai svarbius kraštovaizdžio elementus.

10. Želdynų ir želdinių apsauga ir tvarkymas organizuojami pagal šiuos principus:

10.1. želdynų ir želdinių priežiūros darbai atliekami nedarant neigiamo poveikio aplinkai ir žmogui;

10.2. želdynuose ir želdiniuose saugoma biologinė įvairovė;

10.3. formuojamas gamtinis karkasas, kuriama vientisa tolygi miesto želdynų sistema;

10.4. siekiama išsaugoti ir tinkamai tvarkyti esamus geros būklės želdinius jų augimo vietoje, prioritetą teikiant jau susiformavusiems želdiniams prižiūrėti, atnaujinti;

10.5. kritinės būklės medžių laipsniškas pakeitimas sveikais, atsparesnių rūšių ir veislių medžiais;

10.6. pertvarkant esamus želdynus ir kuriant naujus, įvertinama suinteresuotos visuomenės motyvuota nuomonė.

11. Atskirieji želdynai saugomi ir tvarkomi pagal savininko ar valdytojo konkretaus želdyno apsaugos ir tvarkymo reglamentą, parengtą pagal Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinį reglamentą.

12. Pasvalio rajono atskiruosiuose želdynuose (įskaitant ir kapines) draudžiama:

12.1. sodinti:

12.1.1. medžius ir krūmus, teršiančius aplinką žiedadulkėmis, žiedynais ir vaisiais, išskyrus apsauginės ir ekologinės paskirties atskiruosius ir mokslinės paskirties želdynus;

12.1.2. intensyviai plintančius šaknų atžalomis augalus, išskyrus apsauginės ir ekologinės paskirties atskiruosius ir mokslinės paskirties želdynus;

12.1.3. kapinėse ar individualiose kapavietėse draudžiama sodinti:

12.1.3.1. medžius be specialaus projekto;

12.1.3.2. plačiomis lajomis medžius ir krūmus (ąžuolus, uosius, klevus, kaštonus ir kt., išskyrus glaustašakes formas);

12.1.3.3. plačią paviršinę šaknų sistemą turinčių, neatsparių vėjovartai rūšių (eglių ir kt.) medžius, išskyrus žemaūgių formų;

12.1.3.4. greitai augančių, trumpaamžių, brandžiame amžiuje keliančių pavojų rūšių medžius (trapiuosius gluosnius, uosialapius klevus, riešutmedžius, tuopas ir kt.);

12.2. kirsti, persodinti ar kitaip šalinti želdinius augalų vegetacijos metu (išskyrus pavojų keliančius medžius);

12.3. fiziniams ir juridiniams asmenims savavališkai sodinti, persodinti, genėti, kirsti ar kitaip šalinti želdinius;

12.4. kirsti, laužyti ar kitaip žaloti (kalti vinis, tvirtinti reklaminius skydus ir kt.) medžius, krūmus, jų šakas, skinti lapus, žiedus, vaisius, pažeisti šaknis, trypti pomedį;

12.5. leisti iš medžių sulą, pjaustinėti medžio žievę, daryti kitus mechaninius medžio pažeidimus;

12.6. kabinti ant medžių elektros laidus, elektros lempučių girliandas, sūpuokles, virves ir kita;

12.7. mindžioti gėlynus, vejas;

12.8. važinėti sportinėmis ir be variklinėmis transporto priemonėmis, išskyrus takus;

12.9. be leidimo važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, kur neįrengta kieta dangą;

12.10. statyti motorines transporto priemones ne tam skirtose vietose, ant neuždengtų specialiomis grotelėmis pomedžių;

12.11. plauti visų rūšių transporto priemones;

12.12. deginti atliekas, lapus, šakas, kūrenti laužus ne tam skirtose vietose;

12.13. be leidimo statyti palapines, laikinus statinius, reklaminius skydus;

12.14. ganyti gyvulius;

12.15. gaudyti ir naikinti paukščius, žvėris, smulkiąją fauną, ardyti skruzdėlynus;

12.16. pilti šiukšles, buitines atliekas, pakuotes, sugrėbtus lapus, sniegą (išskyrus neužterštą druskomis ir nukastą nuo želdyne esančių takų) ir kt.;

12.17. valyti sniegą nuo stogų, neapsaugojus želdinių;

12.18. sandėliuoti statybines ir kitas medžiagas, prekių atsargas ir tarą;

12.19. žaisti sportinius žaidimus tam nepritaikytose vietose.

13. Tvarkant atskiruosius želdynus leidžiama:

13.1. formuoti:

13.1.1. intensyviai poilsiui tinkamą medžių, krūmų ir kitų daugiamečių augalų rūšinę sudėtį ir struktūrą;

- 13.1.2. rekreacinę aplinką kirtimais;
- 13.1.3. kraštovaizdį, vykdant kirtimus;
- 13.1.4. tankų rekreacinės infrastruktūros tinklą;
- 13.2. vykdyti visų rūšių ugdymo ir sanitarinius kirtimus.
- 14. Priklausomieji želdynai saugomi ir tvarkomi pagal savininko ar valdytojo konkretaus želdyno apsaugos ir tvarkymo reglamentą, parengtą vadovaujantis Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdiniu reglamentu.

IV. SAUGOTINŲ ŽELDINIŲ, AUGANČIŲ NE MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖJE, TVARKYMO REGLAMENTAVIMAS

- 15. Saugotini želdiniai – medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, yra:
 - 15.1. augantys kurortų apsaugos zonoje, išskyrus privačias namų valdas, mėgėjiškų sodų teritorijų individualius sodo sklypus, deklaruotus laukus;
 - 15.2. augantys kultūros paveldo objektų teritorijoje ir jos apsaugos zonoje, išskyrus natūraliai išaugusius medžius;
 - 15.3. augantys geležinkelio želdinių apsaugos zonoje, išskyrus medžius ir krūmus, kurie kelia pavojų eismo saugai ir auga elektros tiekimo, ryšių ir signalizacijos įrenginių apsaugos zonoje ar yra aukštesni už nuotolį nuo medžių iki pirmojo bėgio;
 - 15.4. augantys vietinės reikšmės kelio juostos dalyje už kelio pylimo pado, iškasos ar kelio griovio išorinio krašto, taip pat kelio apsaugos zonoje už kelio juostos ribos, išskyrus medžius ir krūmus, kurie kelia pavojų saugiam eismui ir kelio naudojimui ir (arba) auga deklaruotuose laukuose;
 - 15.5. augantys aerodromų apsaugos zonoje (išskyrus aerodromo teritoriją), išskyrus medžius ir krūmus, kurie kelia pavojų skrydžių saugai ir aviacijos saugumui;
 - 15.6. augantys gamybinių ir kitų objektų sanitarinėje apsaugos zonoje, išskyrus augančius deklaruotuose laukuose;
 - 15.7. augantys miestų ir miestelių bendro naudojimo teritorijose ir miestų kitose valstybinės žemės teritorijose, nenurodytose 15.1-15.6 punktuose;
 - 15.8. augantys kaimų bendro naudojimo teritorijose, mėgėjiškų sodų teritorijų bendro naudojimo žemėje, išskyrus augančius paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose;
 - 15.9. augantys privačiose žemės valdose miestuose ir miesteliuose, išskyrus augančius paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose, privačiose namų valdose ir mėgėjiškų sodų teritorijų individualiuose sodo sklypuose;
 - 15.10. augantys valstybinėje ir privačioje žemėje kaime, išskyrus paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas: vietiniai medžiai–ąžuolai, uosiai, klevai, liepos, miškinės obelys, miškinės kriaušės, guobos, vinkšnos, skirpstai, baltieji ir trapieji gluosniai, išskyrus augančius privačioje namų valdoje ir deklaruotuose laukuose;
 - 15.11. augantys valstybinėje ir privačioje žemėje kaime ir deklaruotuose laukuose didesnio kaip 20 centimetrų skersmens (1,3 metro aukštyje) beržai, eglės ir pušys, išskyrus augančius privačiose namų valdose ir mėgėjiškų sodų teritorijų individualiuose sodo sklypuose;
 - 15.12. augantys deklaruotuose laukuose didesnio kaip 20 centimetrų skersmens (1,3 metro aukštyje) ąžuolai, uosiai, klevai ir liepos;
 - 15.13. augantys paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose didesnio kaip 8 centimetrų skersmens (1,3 metro aukštyje) ąžuolai, beržai, klevai ir uosiai, kiti didesnio kaip 16 centimetrų skersmens (1,3 metro aukštyje) medžiai, išskyrus numatytus iškirsti pagal parengtus gamtotvarkos planus, pakrančių (šlaitų) tvarkymo projektus, taip pat medžius, augančius vidaus vandenų kelių navigacijos ženklų veikimo zonose ir deklaruotuose laukuose;
 - 15.14. Vertingi ekologiniu, estetiniu, kultūriniu bei kraštovaizdžio formavimo požiūriu želdiniai, augantys privačioje žemėje Savivaldybės tarybos sprendimu paskelbti saugotinais.

16. Saugotiniems želdiniams nepriskiriami:
 - 16.1. vaismedžiai, vaiskrūmiai, natūraliai išaugę krūmai;
 - 16.2. medžiai ir krūmai, augantys valstybinės reikšmės kelio juostoje;
 - 16.3. medžiai ir krūmai, augantys viešosios geležinkelio infrastruktūros kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje.
17. Saugotini medžiai ir krūmai neatlyginamai gali būti kertami (šalinami) šiais atvejais, kai:
 - 17.1. nudžiūvę;
 - 17.2. vėjo, sniego, žaibo ar dėl kitų priežasčių išversti, nulaužti, apdegę gaisro metu;
 - 17.3. išpuvę (išskyrus labai svarbius biologinės įvairovės požiūriu);
 - 17.4. pasvirę didesniu negu 45° kampu ir pasvirimas kasmet didėja (nustatoma stebėsenos metu);
 - 17.5. pažeisti stiebo ir šaknų puvinio;
 - 17.6. apipulti vabzdžių kenkėjų ir grybinių ligų;
 - 17.7. kai pažeistos medžių ir krūmų gyvybinės funkcijos, funkcijų pažeidimo parametrai reglamentuojami Nuostolių, padarytų gamtai sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus bei objektus, skaičiavimo metodikos, patvirtintos aplinkos ministro;
 - 17.8. vykdomi kraštovaizdžio formavimo ar kiti medžių ir krūmų kokybę gerinantys kirtimai;
 - 17.9. auga ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jų dalių;
 - 17.10. auga pylimų, melioracijos griovių (išskyrus sureguliuotas upes ir upelius) šlaituose ir jų apsaugos juostose;
 - 17.11. auga kapinėse ir gadina paminklus, antkapius, kapinių tvorą;
 - 17.12. auga ant piliakalnių, pilkapių;
 - 17.13. auga parkuose, skveruose ir kitose urbanizuotose teritorijose kaip nepageidaujamos rūšys;
 - 17.14. auga arti pastatų ir tamsina langus (vasaros metu kambariuose apšvietimas neatitinka galiojančių normų), gadina pamatus, kelia grėsmę pastatui;
 - 17.15. auga apsaugos zonose, kuriose pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės, neturi augti;
 - 17.16. auga teritorijoje, kuri numatoma naudoti valstybiniais geležinkeliams, magistraliniams vamzdynams, aukštos įtampos elektros linijoms, valstybinės reikšmės keliams, gatvėms tiesti, rekonstruoti, svarbioms valstybinės reikšmės statyboms;
 - 17.17. numatyti kirsti, atlikus želdynų ir želdinių inventorizavimą;
 - 17.18. yra nustatyta tvarka parengti saugomų teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose nurodyti kertami ar kitaip pertvarkomi medžiai ir krūmai;
 - 17.19. šalinamos saugotinių medžių, pasvirusių didesniu kaip 45° kampu, storosios šakos.
18. Saugotini medžiai ir krūmai 17 punkte išvardintais atvejais gali būti kertami tik įvertinus jų būklę, išskyrus 17.15–17.18 punktus.
19. Saugotinių medžių ir krūmų persodinimas vykdomas išimtiniais atvejais, t. y. platinant gatves, vykdant statybos ir kitus darbus:
 - 19.1. saugotinių medžių ir krūmų persodinimo darbai vykdomi pagal nustatyta tvarka parengtą ir patvirtintą želdinių pertvarkymo projektą ar schemą;
 - 19.2. persodinami sveiki, gerai išsivystę, be mechaninių pažeidimų, šalčio plyšių ir persodinimą pakeliantys medžiai, ne storesni kaip 25 cm diametro (1,3 m aukštyje). Persodintus medžius privaloma 3 metus prižiūrėti. Ypač vertingi medžiai gali būti ir didesnio skersmens, prieš tai paruošti persodinimui.
20. Draudžiama persodinti medžius su sausa viršūne, vidaus puvinium, vienašone, nesusiformavusia laja.
21. Medžių ir krūmų persodinti negalima šiais atvejais:
 - 21.1. po medžiais yra inžinerinės komunikacijos;
 - 21.2. aplink medžius yra laikini statiniai ar pastatai;

- 21.3. nėra galimybės prie medžių privažiuoti su technika;
- 21.4. nėra galimybės suformuoti reikalaujamo dydžio žemės gumulą, nes trukdo tankus medžių masyvas (medynas) ar statybos darbų atliekos apie medžius;
- 21.5. medžių vegetacijos periodo metu;
22. Klausimus, susijusius su želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra, tvarkymu ir sodinimu sprendžia Savivaldybės administracija.
23. Savivaldybės administracija organizuoja savivaldybės teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą, kuria ir tvarko duomenų bazes, vykdo jų būklės stebėseną, vadovaudamasi Aplinkos ministerijos patvirtinta Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos programa.
24. Savivaldybės administracija organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinius matavimus ir įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą.
25. Savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius organizuoja kraštovaizdžio tvarkymo planų rengimą.
26. Lėšų, reikalingų želdynams ir želdiniams apsaugoti, tvarkyti, želdynams kurti ir naujiems želdiniams veisti skyrimo tvarką tvirtina Pasvalio rajono savivaldybės taryba.
27. Želdynai ir želdiniai nuo ligų ir kenkėjų saugomi vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintomis Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklėmis.
28. Medžiai genimi vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintomis Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis.
29. Vykdam statybos darbus, įveisiant naujus želdinius, vadovaujamosi:
- 29.1. Statybos ir būsto urbanistikos ministerijos patvirtintomis Želdinių apsaugos, vykdam statybos darbus, taisyklėmis;
- 29.2. Statybos techninio reglamento STR „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ skyriumi „Apsauga nuo aplinkos taršos, apželdinimas“;
- 29.3. Statybos techniniu reglamentu STR „Žemės darbai“;
30. Želdinius, augančius po elektros ir ryšių linijomis, prižiūri ir tvarko tinklus eksploatuojanti organizacija ar įmonė.
31. Želdiniai veisiami vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis ir Aplinkos ministerijos patvirtintais Sodmenų kokybės reikalavimais.

V. LEIDIMŲ SAUGOTINIEMS ŽELDINIAMS GENĖTI, KIRSTI, PERSODINTI AR KITAIP PAŠALINTI IŠDAVIMO, VERTĖS NUSTATYMO TVARKA

32. Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbai turi būti vykdomi turint Pasvalio rajono savivaldybės išduotą, išskyrus 33 punkte nurodytus atvejus, leidimą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams, genėjimui (toliau – Leidimas) (1 priedas) ir atlyginus, išskyrus 35 punkte nurodytus atvejus, medžių ir krūmų vertę, nurodytą Leidime.
33. Leidimo medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui nereikia, kai jie auga:
- 33.1. pylimų, melioracijos griovių (išskyrus sureguliuotas upes ir upelius) šlaituose ir jų apsaugos zonose;
- 33.2. ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jo dalių.
34. Neturint Leidimo (jis išduodamas per 5 darbo dienas, įvykdžius darbus) galima šalinti (kirsti) vėjo, sniego, žaibo ar dėl kitų priežasčių išverstus, nulaužtus medžius, genėti medžius, kai kelia pavojų žmonėms, pastatams ir statiniams ar eismui.
35. Saugotinių medžių ir krūmų vertė neatlyginama, kai:
- 35.1. 17 punkte nurodytais atvejais darbus vykdo žemės ar želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas arba jo įgaliotas asmuo;
- 35.2. želdiniai auga naudingųjų iškasenų telkiniuose;
- 35.3. pareiškėjas įsipareigoja ne vėliau kaip per metus pasodinti savivaldybės nurodytoje

vietoje kertamų ar kitokiu būdu pašalinamų medžių ir krūmų atkuriamąją vertę atitinkantį nurodytų rūšių ir matmenų medžių ir krūmų kiekį ir juos prižiūrėti 3 metus.

36. Leidimų išdavimo tvarka:

36.1. želdynų ar želdinių savininkas, valdytojas ar naudotojas pateikia Pasvalio rajono savivaldybei argumentuotą nustatytos formos prašymą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams (2 priedas);

36.2. Savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka per 14 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos (išskyrus atvejus, kai atliekama želdinių būklės ekspertizė arba Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijai nusprendus Leidimo neišduoti), yra išduodamas Leidimas, kuris galioja vienus metus nuo jo išdavimo.

36.3. esant neaiškiai argumentacijai, iš želdynų ar želdinių savininko, valdytojo ar naudotojo gali būti paprašyta papildoma informacija ar sukviesta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija.

36.4. Komisija, apžiūrėjusi prašomus kirsti, genėti ar persodinti ar kitaip tvarkyti želdinius, surašo Želdinių apžiūros ir vertinimo aktą (toliau – Aktas), kuriame pateikia rekomendacijas dėl Leidimo išdavimo arba neišdavimo.

36.5. saugotinių medžių ir krūmų vertė nustatoma, vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtinta Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodika. Medžio vertė gali būti patikslinta ji nukirtus (dėl puvinio);

36.6. prireikus atliekama želdinių būklės ekspertizė, vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtinta želdinių būklės ekspertizės tvarka;

36.7. Savivaldybė Leidimą derina su:

36.7.1. Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento Pasvalio rajono agentūra, išskyrus 17 punkte nurodytus atvejus ir atvejus, kai saugotini medžiai ir krūmai auga, Biržų regioninio parko teritorijoje. Pastaruoju atveju Leidimas derinamas su parko direkcija;

36.7.2. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio teritoriniu padaliniu, kai medžiai ir krūmai kertami, genimi ar pertvarkomi nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje ir jos apsaugos zonoje;

36.7.3. želdynų ir želdinių savininku ar valdytoju, kai prašymą pateikė ne jis (išskyrus Savivaldybę);

36.8. Leidimo nereikia derinti, jei nustatyta tvarka parengtuose ir patvirtintuose detaliuosiuose ir specialiuosiuose planuose, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektuose, saugomų teritorijų planavimo dokumentuose yra pateikti duomenys apie kertamų ar pertvarkomų medžių ir krūmų rūšinę sudėtį, skaičių bei jų augimo vietas ir šie dokumentai yra nustatyta tvarka suderinti su Aplinkos ministerijos Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentu ir saugomos teritorijos direkcija, kai kertami ar pertvarkomi saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją, augantys medžiai ir krūmai;

36.9. prašymą parašę asmenys Leidime įpareigojami atlyginti numatomų kirsti ar pertvarkyti medžių ir krūmų vertę (išskyrus 35.1–35.3 punktuose nurodytus atvejus);

37. Numatyti kirsti medžiai pažymimi dažais, kirtimui – raudonai, persodinimui – geltonai.

38. Lėšos, gautos atlyginant iškirstų želdinių vertę, turint savivaldybės institucijos Leidimą, pervedamos į Pasvalio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos sąskaitą ir naudojamos želdiniams veisti ir prižiūrėti.

39. Iškirstų želdinių, kurie augo bendrojo naudojimo teritorijose, mediena želdynų ir želdinių savininko ar valdytojo sprendimu gali būti neatlygintinai perduodama: teritorijos, kurioje augo iškirsti želdiniai, naudotojui; gyvenamųjų namų savininkų bendrijoms; įmonėms, įstaigoms, jei iškirsti želdiniai augo joms priskirtose teritorijose; miestelių ir kaimų bendruomenėms.

VI. ŽELDINIŲ SODINIMAS

40. Želdynų tvarkytojai Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje (išskyrus privačiose namų

valdose) sodinti želdinius gali tik suderinę apželdinimo projektą arba schemą su Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyriumi.

41. Be projekto pertvarkant želdinius (valstybinėje ir privačioje žemėje) būtina laikytis šių atstumų:

Eil. Nr.	Pastatai, inžinieriniai tinklai, įrengimai, kt.	Atstumai iki ašies (m)	
		medžio kamieno	krūmo
1	Nuo pastatų išorinių sienų su langais	10	2,5
2	Nuo pastatų išorinių belangių sienų	5	1.5
3	Nuo šaligatvio takelio krašto	0.7	0.5
4	Nuo važiuojamosios sutvirtintos gatvės krašto dalies, nuo bendrų privažiavimų į sodybas kelio juostos krašto (kai šalia nėra šaligatvio)	2	1
5	Nuo apšvietimo stulpų, kolonų, atramų	4	-
6	Nuo atraminių sienelių	3	1
7.	Nuo požeminių inžinerinių tinklų:		
7.1.	Nuo dujotiekio, kanalizacijos	1.5	-
7.2.	Nuo šiluminės trasos (požeminės ir antžeminės)	2	1
7.3.	Nuo vandentiekio	2	-
7.4.	Nuo ryšių ir elektros kabelio	2	0.7
8	Nuo žemės sklypo ribos: (privačios žemės savininkai sodinti medžius ir krūmus gali mažesniais atstumais nuo sklypo ribos tik turint raštišką gretimo sklypo savininko sutikimą)	3 (medelių ir krūmų augančių iki 3 m aukščio – 2)	1
9.	Pastaba: 1. 1 ir 2 šios lentelės punktų reikalavimai netaikomi privačioje žemėje. 2. Atstumai iki orinių elektros tiekimo linijų skaičiuojami pagal elektros tiekimo linijų projektavimo normas ir Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas.		

42. Formuojant gyvatvorę, jos aukštis sklypo šiaurės, šiaurės rytų ar šiaurės vakarų pusėje turi būti ne didesnis kaip 1,3 m. Norint šiose vietose auginti aukštesnę gyvatvorę, krūmus būtina sodinti ne mažesniu kaip 2 m atstumu nuo sklypo ribos.

43. Prie gatvių, kelių, skersgatvių, kitų įvairių privažiavimų, kurių važiuojamosios dalies plotis yra nuo 4 iki 6 m, medžiai ir krūmai turi būti sodinami ne arčiau kaip 5 m atstumu nuo kelio centro.

VII. ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ SAVININKŲ IR VALDYTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

44. Želdynų ir želdinių valdytojai ir savininkai privalo:

44.1. išsaugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos tvarkyti, iškirsti pavojingus žmonėms ir pastatams bei trukdančius saugiam eismui, atkurti ir veisti naujus, vadovaudamiesi šių Taisyklių reikalavimais;

44.2. taikyti kovos su kenkėjais ir ligomis priemones.

45. Želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai turi teisę:

45.1. privačioje žemės valdoje esančius želdynus ir želdinius, kurie teisės aktais nėra priskirti saugotiniams, tvarkyti savo nuožiūra, nepažeisdami kaimyninių žemės sklypų ir namų valdų savininkų, valdytojų ar naudotojų interesų bei Taisyklių 41, 42, 43 punktų;

45.2. sudaryti sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis dėl želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros, kovos su augalų ligomis ir kenkėjais.

46. Pasvalio rajono savivaldybė turi teisę leisti naudoti želdynus ir želdinius, esančius valstybinėje ir Pasvalio rajono savivaldybės patikėjimo teise priklausančioje žemėje, moksliniams tyrimams, mokymui, kultūrinei, švietėjiškai veiklai ir kitiems tikslams.

47. Želdynams ir želdiniams 46 punkte išvardintiems tikslams priskiriama ši veikla:

47.1. mokslo ir studijų institucijų moksliniai tyrimo darbai;
47.2. švietimo įstaigų rengiamos praktikos, pamokos gamtoje;
47.3. visuomeninių organizacijų, klubų rengiamos ekskursijos, išvykos;
47.4. kultūrinių ir gamtosauginių renginių organizavimas želdynuose;
47.5. gamtinių ir kultūrinių vertybių, esančių želdynuose apsaugos propagavimas žiniasklaidos priemonėmis, atskirais leidiniais.

48. Saugomose teritorijose želdynus ir želdinius mokslo tyrimams, mokymui leidžiama naudoti, jeigu tai neprieštaruja saugomų teritorijų apsaugą, veiklą, paskirtį reglamentuojantiems įstatymams ir kitiems teisės aktams arba tai neuždrausta Pasvalio rajono savivaldybės administracijos ar Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimais.

49. Atskirieji želdynai, esantys valstybinėje ir Pasvalio rajono savivaldybei patikėjimo teise priklausančioje žemėje, turi būti atviri lankymui, jeigu juose nevyksta uždaro pobūdžio renginiai, nevykdomi priežiūros ir kiti darbai.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

50. Šių Taisyklių laikymosi kontrolę užtikrina Pasvalio rajono savivaldybės administracija, Pasvalio rajono policijos komisariato pareigūnai pagal savo kompetenciją. Valstybinę Želdynų ir želdinių apsaugos kontrolę vykdo Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento Pasvalio rajono agentūra.

51. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

52. Šios Taisyklės gali būti keičiamos, papildomos ir panaikinamos Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimu.
